

Beoordelingskader Persoonsgebonden Budget thuisondersteuning en beschermd wonen 2024 Bij verordening maatschappelijke ondersteuning DEEL 4

Gemeente Zwolle, bekendmaking beoordelingskader Persoonsgebonden Budget thuisondersteuning en beschermd wonen 2024 bij verordening maatschappelijke ondersteuning DEEL 4
Burgemeester en wethouders van de gemeente Zwolle,
Besluiten 7 november 2023 de beleidsregel beoordelingskader Persoonsgebonden Budget thuisondersteuning en beschermd wonen 2024 bij verordening maatschappelijke ondersteuning DEEL 4 vast te stellen.

1.1 Beoordelingskader persoonsgebonden budget thuisondersteuning en beschermd wonen

Voordat er sprake kan zijn van een persoonsgebonden budget (pgb) moet de (Centrale) toegang vaststellen dat een maatwerkvoorziening noodzakelijk is. Als een maatwerkvoorziening noodzakelijk is, kan de inwoner zijn voorkeur voor een pgb aangeven. In dat geval gaat de (Centrale) toegang de pgb-voorwaarden toetsen. Hoe dit in zijn werk gaat, staat hieronder beschreven.

Pgb-plan

- a. De beoordelaar van de (Centrale) toegang beoordeelt eerst tijdens het gesprek of een cliënt voor een pgb in aanmerking kan komen. Als dat positief lijkt, dan wordt de cliënt gevraagd om een pgb-plan op te stellen, eventueel samen met zijn vertegenwoordiger. De inwoner maakt daarin aannemelijk dat hij/zij voldoet aan de gestelde pgb-voorwaarden. Het pgb-plan wordt door de aangewezen beoordelaar van de (Centrale) toegang beoordeeld.
- b. Het pgb-plan wordt gebruikt om te beoordelen of de cliënt aan de voorwaarden voor een pgb voldoet. Het is een toetsing op het willen en kunnen beheren van een pgb en er wordt getoetst of de inzet van het pgb zodanig is dat de gestelde doelen worden bereikt tegen een verantwoord tarief. Dit doet recht aan de eigen verantwoordelijkheid die budgethouders hebben, maar ook van de gemeente om deze verantwoord af te geven.
- c. Het pgb-plan is een door de cliënt zelf, al dan niet met een vertegenwoordiger, opgesteld plan dat weergeeft hoe het pgb wordt ingezet. Het pgb-plan bevat activiteiten die bijdragen aan de doelen en beoogde resultaten uit het ondersteuningsplan. Het beschrijft de wijze waarop de zorgaanbieder aan de wensen van de cliënt voldoet (maatwerk). Het helpt de cliënt om doelen te stellen en de invulling van de ondersteuning verder af te stemmen met de zorgaanbieder. Het plan beschrijft hoe het pgb wordt besteed, welke ondersteuning wordt ingekocht, bij wie en tegen welk tarief. Uit het pgb-plan moet ook blijken wie welke taak en verantwoordelijkheid heeft ten aanzien van het pgb en de verantwoording ervan; zorginhoudelijk, administratief en financieel.

Beoordeling pgb-aanvraag

Wettelijke criteria

Om voor een pgb in aanmerking te komen moet een cliënt aan een aantal wettelijke criteria voldoen:

- a. Een aanvrager moet in staat zijn, al dan niet met hulp van zijn mantelzorger of zijn vertegenwoordiger, tot een redelijke waardering van zijn belangen ter zake te komen, dan wel in staat zijn om de aan een persoonsgebonden budget verbonden taken op een verantwoorde wijze uit te voeren;
- b. Een aanvrager moet motiveren waarom hij of zij een persoonsgebonden budget wenst en daarbij aangeven waarom het Zorg in natura-aanbod volgens de aanvrager niet toereikend of niet passend is;
- c. Bij de beoogde zorgaanbieder moet gewaarborgd zijn dat de diensten, hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen die met het persoonsgebonden budget betaald moeten worden, veilig, doeltreffend en cliëntgericht zijn.

Een pgb wordt nooit verstrekt als:

- a. Een pgb eerder is stopgezet, afgewezen of ingetrokken vanwege verkeerd gebruik of fraude;
- b. Er sprake is van spoed/crisis.

De WSNP-bewindvoerder mag niet ook het pgb beheren. Een WSNP-bewindvoerder wordt toegewezen door de rechter om ervoor te zorgen dat de cliënt zijn schulden aflost. De WSNP-bewindvoerder is geen budgethouder. Deze taak wordt uitgevoerd door een beschermingsbewindvoerder. Er wordt gecheckt of de cliënt (of zijn vertegenwoordiger) bekend is in het register curatele en bewind: <https://curatele-en-bewindregister.rechtspraak.nl/>. In beginsel kan een beschermingsbewindvoerder geen budgetbeheerder zijn, tenzij bij de beschermingsbewindvoerder kan aantonen dat het toezicht op de kwaliteit van de ondersteuning van de cliënt is gewaarborgd.

We onderscheiden vier verschillende rollen, namelijk:

1. Budgethouder - de persoon die de ondersteuning ontvangt in de vorm van een pgb;
2. Budgetbeheerder - een persoon (personen) die afspraken met de hulpverlener over de ondersteuning maakt, de kwaliteit van de ondersteuning controleert en wanneer noodzakelijk ingrijpt, vervanging regelt als de hulpverlener ziek is, de administratie doet, contactpersoon is voor (centrale) toegang/Sociale Verzekeringsbank/Zorgverzekeraar/Zorgkantoor en verantwoording aflegt over de besteding van het pgb;
3. Hulpverlener - een persoon of organisatie die de ondersteuning in de vorm van een pgb levert aan de budgethouder;
4. Vertegenwoordiger - een persoon of rechtspersoon die een cliënt vertegenwoordigt die niet in staat kan worden geacht tot een redelijke waardering van zijn belangen ter zake; ook wel belangenbehartiger van de budgethouder genoemd.

Deze rollen mogen niet met elkaar vermengd worden.

Het is ook niet toegestaan dat een hulpverlener tevens bewindvoerder of budgetbeheerder is. De budgetbeheerder mag ook geen zakelijke en/of financiële relatie hebben met de zorgaanbieder/zorgverlener waar de zorg wordt ingekocht. De reden hiervan is dat bij vermenging van rollen niet de aan een pgb verbonden taken op verantwoorde wijze kunnen worden uitgevoerd en evenmin is gewaarborgd dat de diensten, hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen die tot de maatwerkvoorziening behoren, veilig, doeltreffend en cliëntgericht worden verstrekt. Daarnaast moeten de vertegenwoordiger en hulpverlener voldoende afstand tot elkaar hebben, waardoor beiden objectief en onafhankelijk de behoeften van de cliënt kunnen nastreven.

Het pgb moet in redelijkheid geschikt zijn om de ondersteuningsdoelen die vooraf zijn bepaald te behalen. Getoetst dient te worden of de juiste persoon de juiste ondersteuning levert, want de problemen mogen niet verergeren door deze leveringsvorm. Denk aan het ongewenst toenemen van de mate van afhankelijkheid van cliënt ten opzichte van de aanbieder en/of vermenging van taken van de budgethouder en vertegenwoordiger. Beide kunnen redenen voor afwijzing of beëindiging van het pgb zijn.

Beoordeling pgb-plan

Per cliënt is een individuele afweging nodig om te bepalen of wel of niet een pgb wordt toegekend. Bij het beoordelen van de kwaliteit weegt mee of de diensten in redelijkheid geschikt zijn voor de ondersteuningsdoelen waarvoor het persoonsgebonden budget wordt verstrekt. Het uitgangspunt is dat de diensten die ingekocht worden met een pgb aan dezelfde eisen moeten voldoen als de ondersteuning in natura. De aangewezen beoordelaar beoordeelt het pgb-plan en kan zo nodig meer informatie inwinnen bij de cliënt en de aanbieder.

Pgb-vaardigheid

- a. Contactgegevens budgethouder en budgetbeheerder:
 - Zijn de contactgegevens volledig en juist ingevuld?
 - Is het pgb-plan ondertekend door de budgethouder?
 - Indien een vertegenwoordiger optreedt als budgetbeheerder:
 - Is de vertegenwoordiger bekend in het register Curatele en bewind <https://curateleebewindregister.rechtspraak.nl/> ? Is dit het geval, dan is de vertegenwoordiger niet geschikt als budgetbeheerder.
 - Is de rechterlijke uitspraak betreffende de aanwijzing tot voogd, bewindvoerder, curator of mentor ingeleverd?
 - Heeft de vertegenwoordiger het pgb-plan ondertekend?
 - Beschikt de cliënt of zijn vertegenwoordiger over voldoende pgb-vaardigheden?
- b. Pgb-vaardigheden

De budgethouder en/of de budgetbeheerder:

- Is voldoende bekwaam om te bepalen welke ondersteuning de cliënt nodig heeft. Overziet de eigen situatie c.q. die van de cliënt en heeft inzicht in de zorgvraag;
- Heeft financieel inzicht, is in staat om afspraken te maken, die na te komen en hier verantwoording over af te leggen aan de gemeente;
- Is voldoende vaardig om te communiceren met betrokken partijen, zoals de zorgaanbieder, de gemeente en de SVB;
- Is in staat om een overzichtelijke pgb-administratie bij te houden en zo ook toezicht te houden op de bestedingen van het pgb;
- Is op de hoogte van de rechten en plichten aangaande het pgb;
- Is in staat om onafhankelijk en zelfstandig keuzes te maken en zorgverleners te kiezen;
- Kan beoordelen en beargumenteren of de geleverde zorg passend en kwalitatief goed is;
- Is in staat om de inzet van zorgverleners te coördineren om de continuïteit van zorg te borgen (ook bij verlof en ziekte);
- Heeft voldoende kennis van juridische zaken die bijvoorbeeld horen bij het zijn van werk- of opdrachtgever en/of weet bij welke instanties hierover advies en informatie ingewonnen kan worden;
- Is in staat om als werk- of opdrachtgever de zorgverlener aan te sturen en aan te spreken op diens functioneren.

Kwaliteit van de in te kopen ondersteuning (Thuisondersteuning en Beschermd Wonen)

- a. De kwaliteit van de in te kopen ondersteuning moet volgens de Wmo 2015 veilig, doeltreffend en cliëntgericht zijn. De meer specifieke kwaliteitseisen staan vermeld in de 'kwaliteitseisen maatschappelijke ondersteuning maatwerkvoorzieningen'. De budgethouder is verantwoordelijk voor het inkopen van kwalitatief goede ondersteuning.
- b. De beoordelaar toetst of de budgethouder invulling heeft gegeven aan zijn verantwoordelijkheid aan de hand van onder andere de volgende punten:
 - a. Inhoudelijk: kwaliteit van de ondersteuning
 - Is de ondersteuning afgestemd op de reële behoefte (sluit deze aan bij de toekenning qua zorgzwaarte) en de persoonlijke situatie van de cliënt (bijv. rustige omgeving bij mensen met de diagnose autisme)?
 - Is het duidelijk op welke wijze de ondersteuning zich richt op of bijdraagt aan het vergroten van de zelfredzaamheid en participatie (ontwikkelingsgericht)?
 - Wordt de ondersteuning waar nodig en gewenst in samenhang geboden met onder meer andere vormen van maatschappelijke ondersteuning alsmede voorzieningen van publieke gezondheid, preventie, zorg, jeugdhulp, onderwijs, welzijn, wonen, werk en inkomen?
 - Wordt de ondersteuning verstrekt in overeenstemming met de op de medewerkers/hulpverleners rustende verantwoordelijkheid, voortvloeiende uit de professionele standaard? Dat betekent onder meer dat de (zorg)aanbieder goede ondersteuning biedt, de uitvoering organiseert van de geboden ondersteuning zodat hij tijdig, doelmatig en deskundig in de ondersteuningsbehoeften van de cliënt voorziet. Zijn concrete doelen geformuleerd en toont het plan aan hoe resultaten worden gemonitord?
 - b. Inhoudelijk: bejegening
 - Wordt de cliënt met respect behandeld?
 - Wordt rekening gehouden met de godsdienstige gezindheid, de levensovertuiging en de culturele achtergrond van de cliënt?
 - c. Overige kwaliteitsaspecten
 - Beschikken alle medewerkers die direct of indirect begeleiding bieden over een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) niet ouder dan 3 jaar?
 - Geeft de zorgaanbieder uitvoering aan de meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld?
 - Heeft de zorgaanbieder een medezeggenschapsraad?
 - Houdt de zorgaanbieder jaarlijks een cliënttevredenheidsonderzoek en zijn de resultaten voor (aanstaande) cliënten beschikbaar?
 - Heeft de zorgaanbieder een regeling voor de afhandeling van klachten?
 - Kan de zorgaanbieder de continuïteit van de met het pgb in te kopen ondersteuning waarborgen?
 - Heeft de zorgaanbieder geen veroordeling, aanwijzing, maatregel of boete opgelegd gekregen van
 - een gemeente of
 - een door een gemeente aangewezen toezichthouder Wmo of
 - een Inspectie-instelling of
 - een zorgkantoor of
 - een zorgverzekeraar of
 - een rechter

in de periode van drie jaar voorafgaand aan de startdatum van de inzet van het pgb die invloed heeft op de veiligheid, doeltreffendheid en cliëntgerichtheid van de geboden ondersteuning?

- Kan de cliënt goed motiveren waarom hij een pgb wil? Dit laatste punt mag niet te zwaar worden meegewogen. Onvoldoende onderbouwing van de wens om een pgb te willen kan samen met andere constateringen wel tot een goed afgewogen afwijzing leiden.

d. Financieel

- Is de zorgaanbieder geregistreerd bij de Kamer van Koophandel als erkend zorgaanbieder (de activiteiten bestaan uit het bieden van zorg)?
- Voldoet het pgb-plan aan de vergoedingslijst en maximale (uur)tarieven zoals vastgesteld door het college? Zo niet, is de budgethouder bereid tot het betalen van de meerkosten en/of kosten die niet op de vergoedingslijst staan?
- Past de ondersteuning financieel binnen het maximale budget dat is vastgesteld door het college?

Kwaliteit van de in te kopen ondersteuning (beschermd wonen aanvullend)

- a. Inhoudelijk: kwaliteit van de ondersteuning
 - Is het duidelijk op welke wijze de ondersteuning zich richt op of bijdraagt aan het vergroten van de zelfredzaamheid en participatie (ontwikkelingsgericht), het psychisch en psychosociaal functioneren, de stabilisatie van het psychiatrisch ziektebeeld, het voorkomen van verwaarlozing of maatschappelijke overlast of het afwenden van gevaar voor de cliënt of anderen?
 - Worden de middelen planmatig ingezet?
 - Worden de mogelijkheden op betaald werk, onbetaald werk en onderwijs optimaal benut?
 - Heeft de zorgaanbieder geen gunsten beloofd (bijvoorbeeld leefgeld, een luxe woning of (tijdelijke) korting op de huur) als de cliënt bij hem de ondersteuning afneemt?

- b. Inhoudelijk: kwaliteit van de huisvesting
- Woont de cliënt in een kamer in een voorziening voor meerdere mensen of heeft hij een huis/appartement met een eigen voordeur in een complex voor beschermd wonen? Is er 24 uur per dag, 7 dagen in de week, ondersteuning beschikbaar op de locatie? of
 - Heeft de cliënt begeleiding op afspraak, is er 24 uur per dag, 7 dagen in de week, begeleiding oproepbaar die indien noodzakelijk binnen een half uur bij de cliënt is en woont de cliënt in een accommodatie van een aanbieder?
 - Wordt de cliënt gehuisvest in een accommodatie die voldoet aan de lokale gemeentelijke ruimtelijke en veiligheidseisen? Staat de cliënt ingeschreven op dit adres?
 - Delen de zorgaanbieder of medewerkers daarvan dezelfde badkamer en/of keuken met de cliënt?
- c. Financieel
- Past de eigen bijdrage aan de aanbieder (bijv. huur, maaltijden) bij het inkomen van de cliënt?
 - Wordt de huur betaald aan de aanbieder?
 - Wordt informele zorg uit het pgb betaald?

Besluit tot toekenning pgb

Indien de cliënt of zijn vertegenwoordiger in staat is het pgb te beheren en uit het pgb-plan blijkt dat de in te kopen ondersteuning van de beoogde zorgaanbieder bijna voldoet aan de eisen veilig, doeltreffend en cliëntgericht, wordt maximaal één redelijke hersteltermijn geboden om de aanvraag compleet te maken, zodat dan definitief kan worden vastgesteld dat de in te kopen ondersteuning voldoet aan de eisen veilig, doeltreffend en cliëntgericht. In andere gevallen wordt het verzoek voor een pgb afgewezen en een beschikking voor ondersteuning in natura afgegeven. De afwijzing gaat vergezeld van een goede motivatie. Indien wordt besloten dat de cliënt voldoet aan de eisen om in aanmerking te komen voor een pgb, dan kan een beschikking worden opgesteld. Als een aanvraag na de hersteltermijn nog steeds incompleet of onvoldoende concreet is, wordt de aanvraag voor een pgb afgewezen en de ondersteuning in Zorg in Natura toegekend.

Aanvullend voor Thuisondersteuning

De maatwerkvoorziening Thuisondersteuning kan met een pgb ingekocht worden bij het sociaal netwerk van de cliënt of professionele zorgverlener. Voor ondersteuning uit het sociaal netwerk geldt een ander tarief t.o.v. een professionele zorgverlener. Dit is in de verordening nader bepaald en het bedrag is opgenomen in het Financieel Besluit. Tot het sociale netwerk worden de personen uit de familie/huiselijke kring en andere personen met wie de inwoner een sociale relatie onderhoudt gerekend. Met die laatste worden personen bedoeld met wie de inwoner regelmatig contacten onderhoudt, zoals huisgenoten, burens, (mede)leden van een vereniging. Er kan sprake zijn van een (sociale) relatie tussen inwoner en zorgverlener. Om het juiste tarief en de kwaliteitseisen te bepalen, moet gekeken worden naar de achtergrond van de relatie tussen de inwoner en de hulpverlener. Deze kan sociaal of beroepsmatig zijn. Een particuliere werknemer die geen sociale relatie heeft met de inwoner en zijn werkzaamheden beroepsmatig verricht, valt onder het professionele tarief. Voor ondersteuning die valt onder het professionele tarief gelden vervolgens ook de inhoudelijke kwaliteitseisen die in de nadere regel kwaliteit zijn opgenomen.

Aanvullend voor beschermd wonen

De maximale hoogte van het pgb wordt bepaald door de op basis van een naar aard en omvang oplopend budget en bedraagt maximaal 100% van de maximale kostprijs van de voorziening in natura. Dit budget kan eventueel worden aangevuld met een toeslag voor de modules Dagbesteding Nazorg, Ouder bij kind en/of Wooninitiatief. De hoogte van het pgb wordt bepaald op basis van het ingediende pgb-plan, tenzij dit pgb-plan de vastgestelde maximale hoogte van het bij de zorgzwaarte passende pgb overschrijdt. De cliënt kan er dan voor kiezen de overschrijding zelf te betalen.

Module Dagbesteding

Wanneer een cliënt ondersteuning nodig heeft bij het verkrijgen van een zinvolle dag invulling kan de module Dagbesteding worden afgegeven door de (Centrale) toegang.

Module Nazorg

Ten behoeve van een duurzame uitstroom uit beschermd en begeleid wonen kan de module Nazorg wordt ingezet. De module wordt toegekend door de (Centrale) toegang. Het betreft het bieden van ambulante begeleiding in de thuissituatie na beëindiging van een traject beschermd wonen of begeleid wonen.

Module Verblijf kind bij ouder

Het verblijf van (een) kind(eren) bij de ouder in beschermd of begeleid wonen brengt voor de aanbieder meerkosten met zich mee. Het gaat hierbij om meerkosten voor huisvesting, facilitaire verzorging en soms nog enige basale Ondersteuning (ADL) voor het kind. De module wordt toegekend door de (Centrale) toegang.

Toeslag wooninitiatief

Er wordt een toeslag voor wooninitiatieven aan de cliënt toegekend als:

- Minimaal drie en maximaal 26 bewoners van het betreffende wooninitiatief wonen en zorg ontvangen via een pgb (uit hetzij Wlz, Wmo, Jeugdwet of Zvw);
- Cliënten wonen in één huis of geclusterd binnen een straal van honderd meter;

- Er een gemeenschappelijke ruimte aanwezig is voor gezamenlijke activiteiten;
- De pgb's gebundeld worden en hiervoor zorg wordt ingekocht.

De toeslag wooninitiatief is individueel en mag gebruikt worden voor:

- Alarmsystemen;
- Uitlusterapparatuur;
- Brandveiligheid;
- Domotica;
- Onderhoud van onder punt 1 t/m 4 genoemde punten;
- Zorg gerelateerde investeringen in gemeenschappelijker

Aldus vastgesteld in de vergadering van 7 november 2023

P. Snijders, burgemeester

D. Emmer, secretaris.